

*Optimāla ergonomika darbam
ar datoru - darba efektivitātes
un veselības pamats.*

Anda Balgalve

LOOA valdes priekšsēdētāja

10.05.2019

Biežākās datorlietotāju sūdzības

- 1. Acu spriedze (nogurums, smilšu sajūta acīs)**
- 2. Neskaidra redze tuvumā**
- 3. Palēnināta fokusēšanas spēja**
- 4. Dubultošanās – biežāk dienas otrajā pusē**
- 5. Galvassāpes**
- 6. Pastiprinātas gaismas bailes**
- 7. Acu kairinājums – dedzināšana, sausuma sajūta, apsārtums**
- 8. Kakla un plecu sāpes**
- 9. Muguras sāpes**

☐ Nav atrasti nekādi pierādījumi, ka darbs pie datora radītu acu slimības!

☐ Sūdzības un traucējumi pārejoši.

☐ Pārsvarā tikai darba laikā ar datoru.

☐ Samazina darba produktivitāti.

Faktori, kas rada astenopiskās sūdzības

Darba vietas ergonomiskie faktori:

- **monitora kvalitāte**
- **darba vietas iekārtojums**
- **apkārtējās vides stāvoklis**

Darba režīms

Redzes funkciju kvalitāte

Attieksme pret veicamo darbu

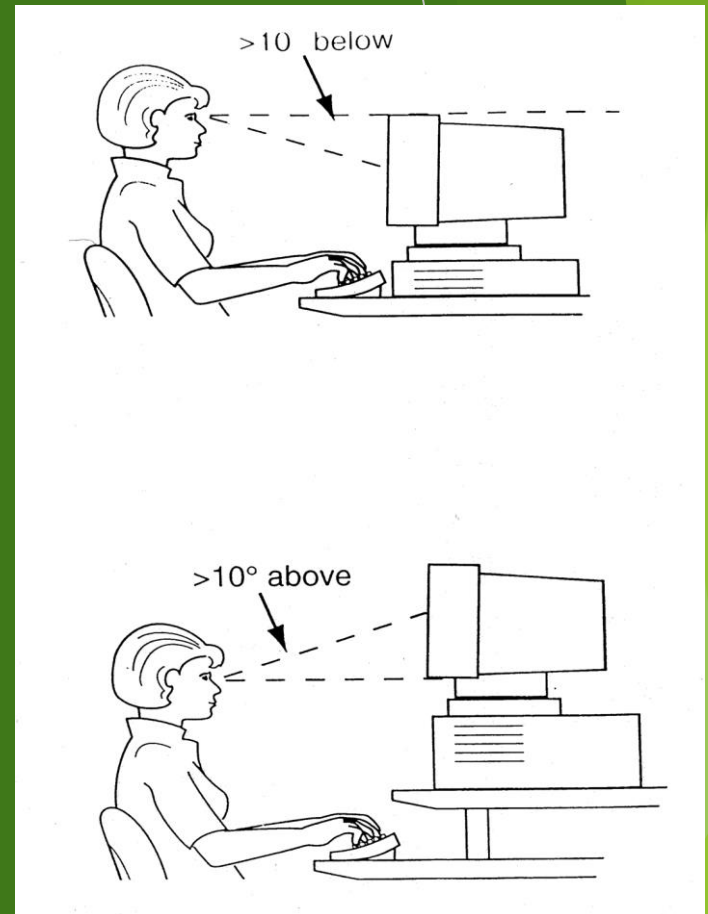
Darba vietas iekārtojums

Skata leņķis

Uz leju

Taisni

Uz augšu

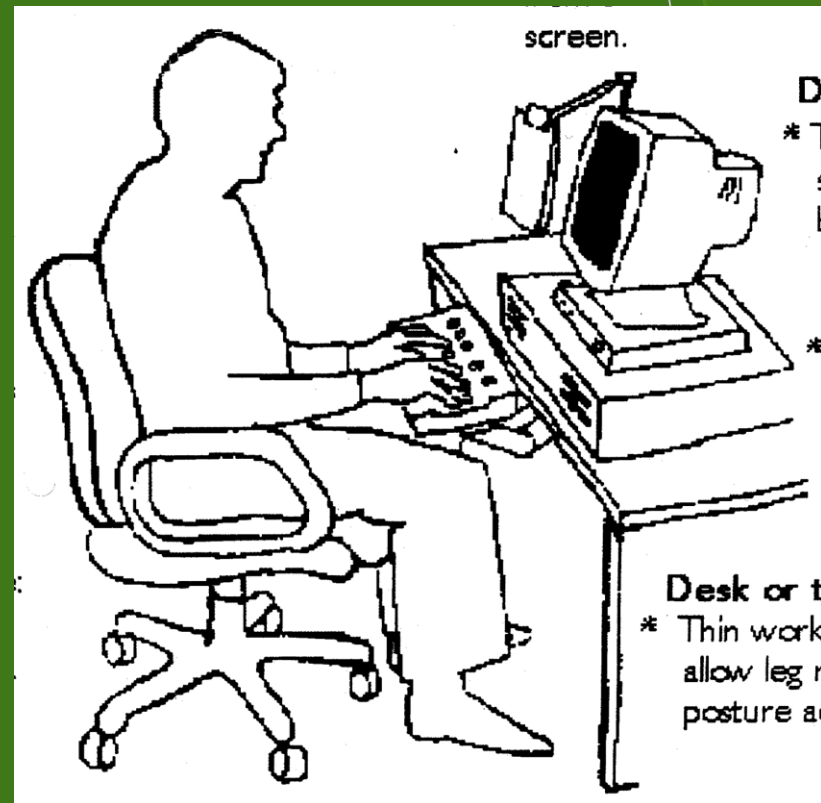

4 “ļauņumi” pie skata uz augšu

- Sausās acs sindroms
- grūtāk konverģēt
- grūtāk akomodēt
- nedabisks kakla stāvoklis –
osteohondroze – asinsrites traucējumi galvā
u.t.t.

Piemērots krēsls – risinājums pusei no ergonomiskajām problēmām

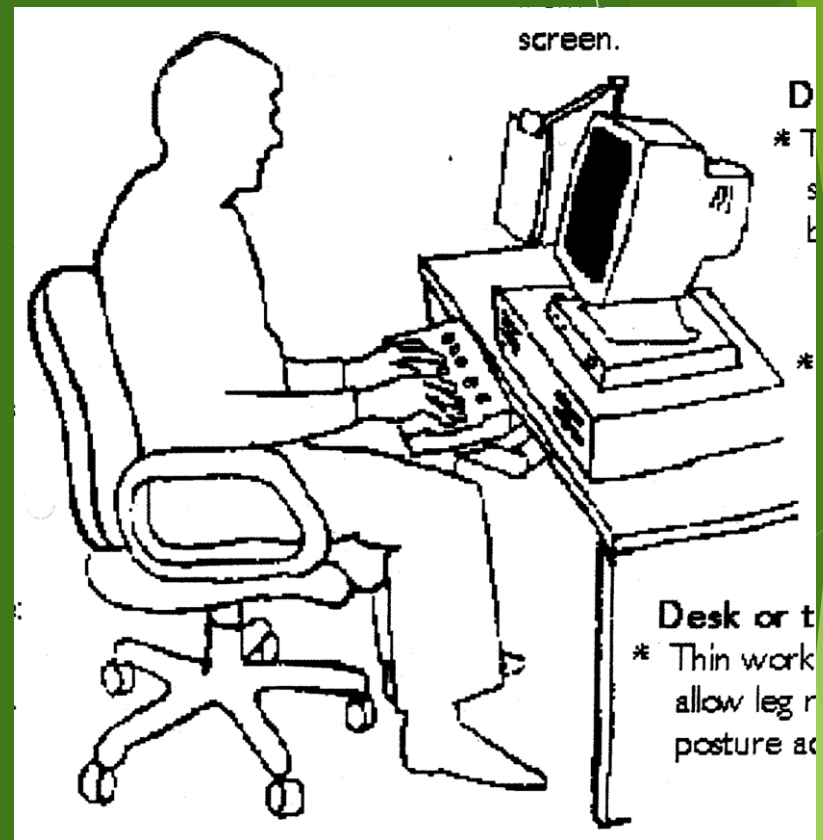
- skata leņķim
- muguras + kakla sāpēm
- roku locītavām
- regulējams kāju paliktnis – asinsrite vēnās

Dokumentu turētājs

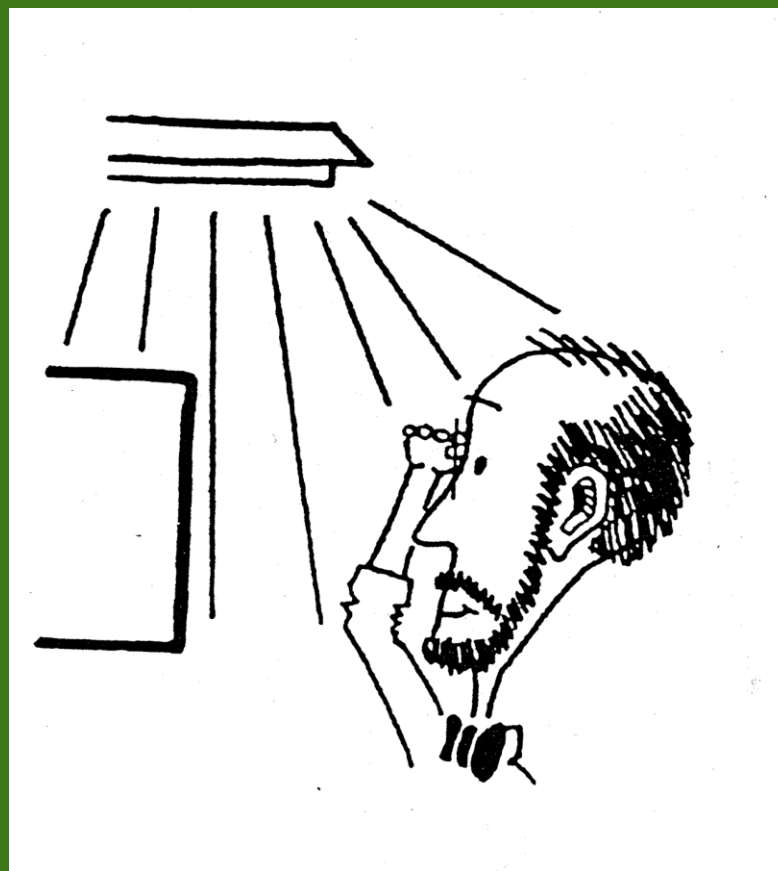
- Vadošās acs pusē
- Samazina akomodācijas piepūli
- Presbiopiskā vecumā nodrošina komfortablu redzi ar vienkāršāku korekciju

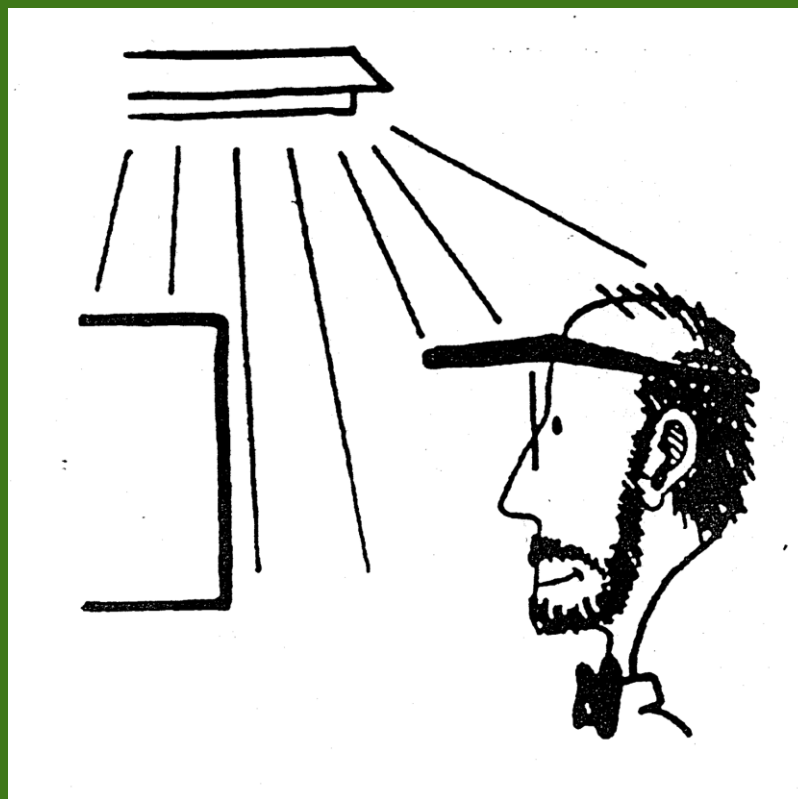
Apkārtējās vides problēma – *sick building syndrom*

- Apgaismojums – optimāls ne maksimāls
- Lokālais apgaismojums tekstam
- Saules gaisma – pats kaitīgākais faktors
- Zems relatīvais mitrums telpā
- mākslīgais klimats

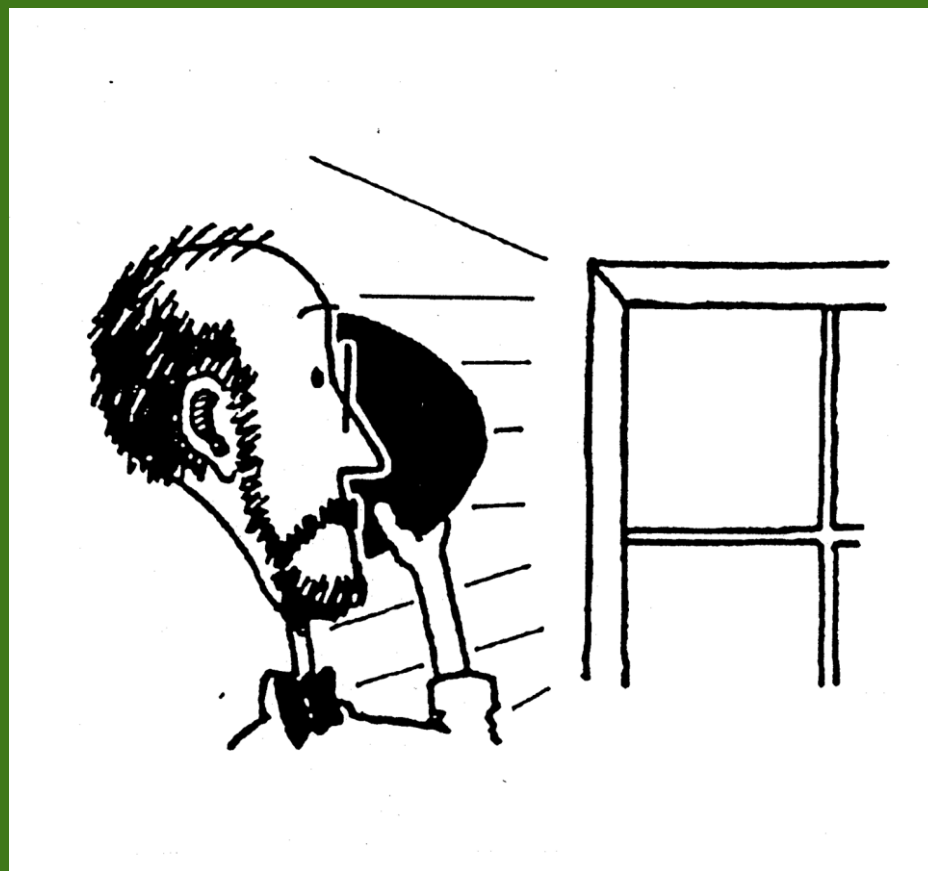
Par daudz “augšējās” gaismas

Iespējamais risinājums

Neiespējamais risinājums

Darba režīms

Mikropauzes:

- ik pēc 20 min uz 20 sek skatiens > 6m attālumā,
apzināti izmirkšķinām acis
izgrozam acis apļveidā
- ik pēc 2 stundām - 15 min pauze aizejot no
datora
- pusdienlaiks 1 stunda: svarīgi - pastaigāties
ārpus telpām

Motivācija jeb personības faktors – attieksme

Tiem, kas mīl datoru – parasti sūdzību par redzes diskomfortu nav

Ne visi var noskriet 100 km dienā daudzas dienas pēc kārtas kā Georgs Jermolajevs

Vairs nav “dabīgā atlase”

Redzes refraktīvie defekti un funkcionālie traucējumi

1. **Hipermetropija jeb tālredzība**
2. **Astigmātisms (*a stigma* – punkta noliegums)**
3. **Presbiopija jeb vecuma tālredzība (lēcas briedums)**
4. **Konverģences vājums**
5. **Acu koordinācijas traucējumi**

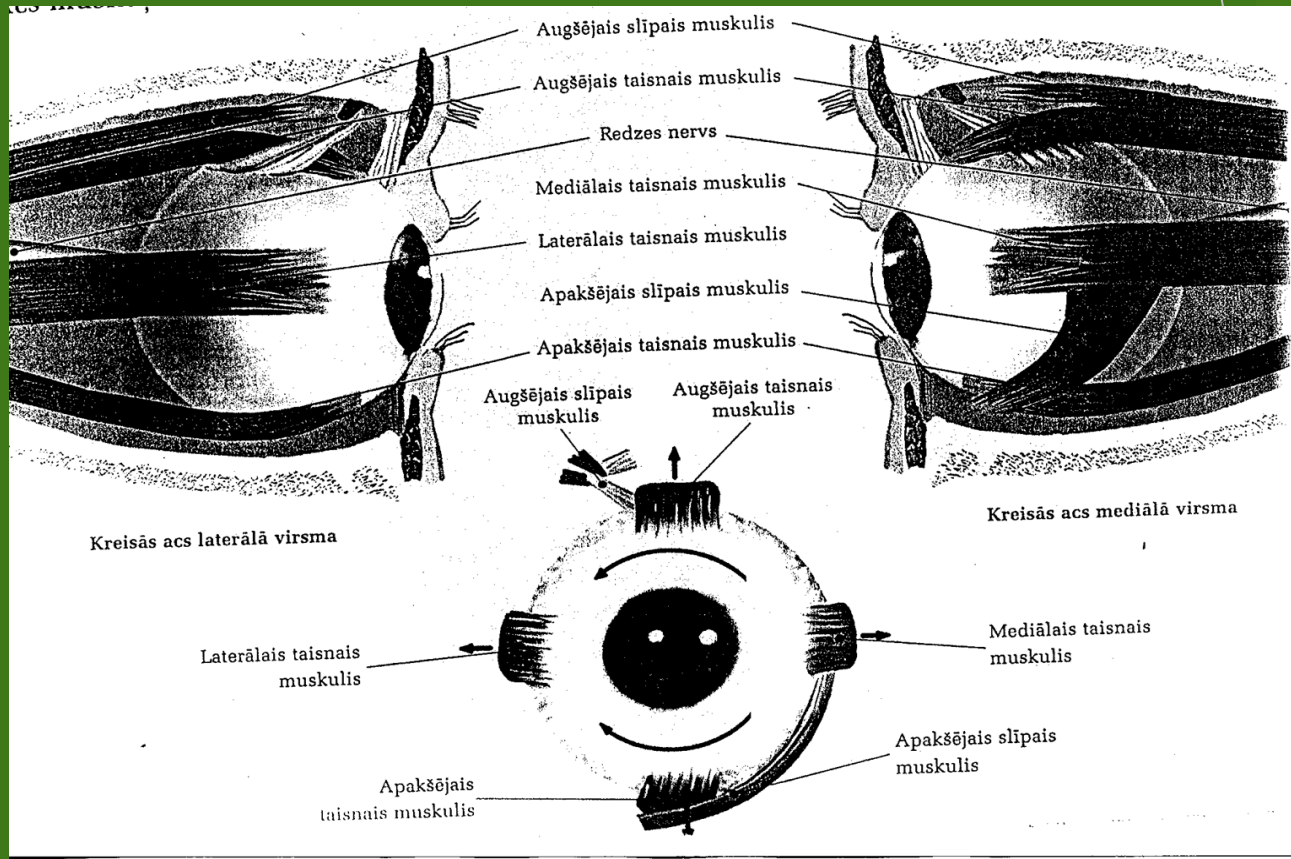

Tuvuma redze - 1m attālumā un tuvāk

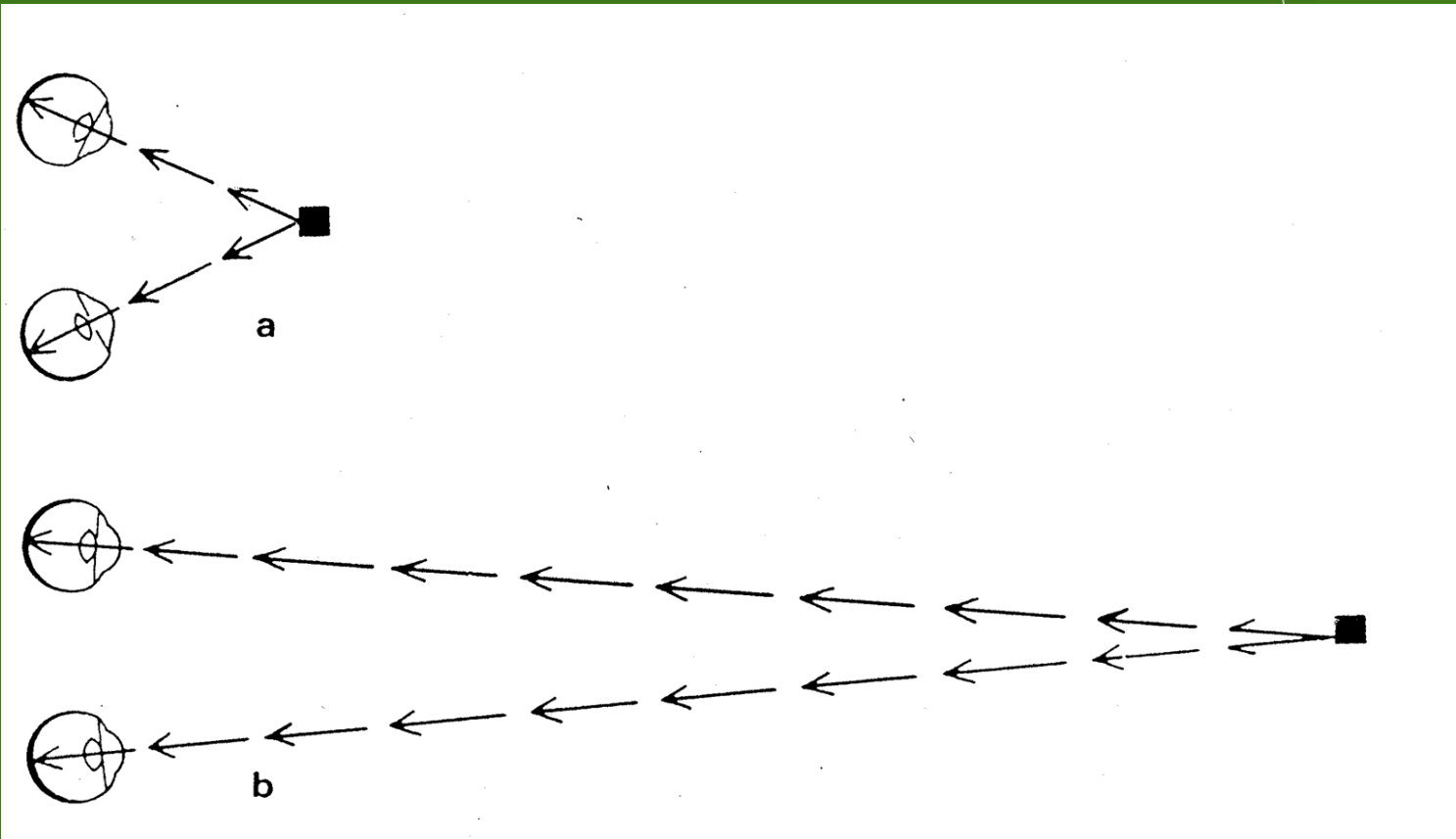
- Funkcionāli būtiski atšķirīga no redzes tālumā – 5 m un tālāk
- Nepieciešama:
  - perfekta koordinācija starp 12 acu ārējiem kustību muskuļiem un 2 iekšējiem fokusēšanas muskuļiem
  - akomodācijas slodze
  - konverģences slodze

“Kartupeļu maiss uz muguras”

Acu ārējie kustību muskuļi

Konvergenz

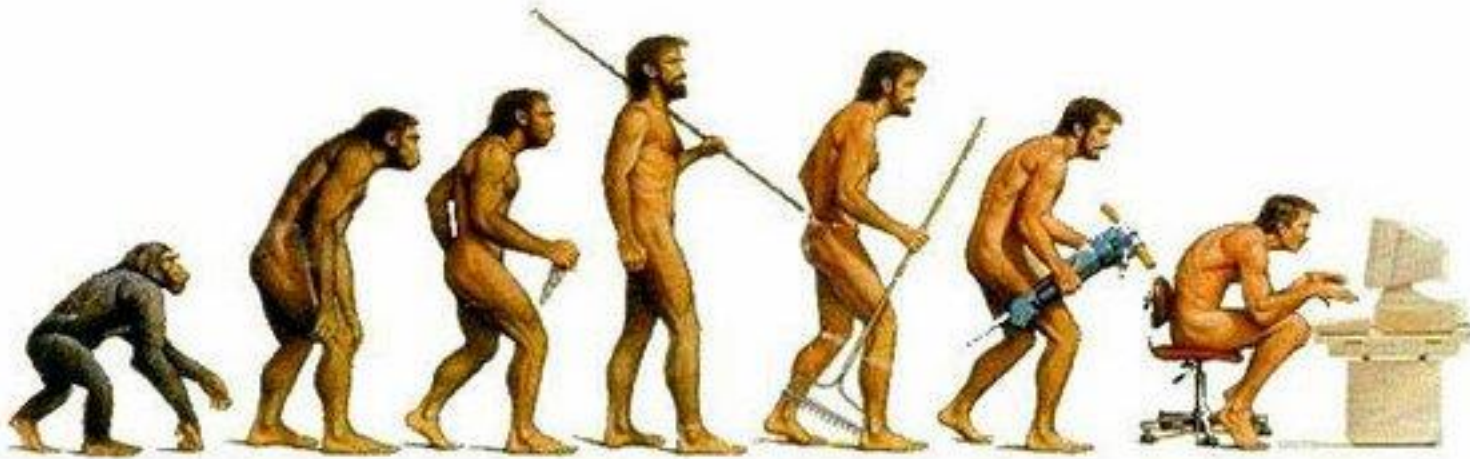
Uztura ietekme uz redzes funkcijām

- Pasaules rašanās 3.500.000.000
- Pirmais dzīvnieks zemes 450.000.000
- ▶ Pirmais zīdītājs 410.000.000
- Pirmais cilvēks 2.000.000
- Zemkopība - ekstensīvā 11.000
- Zemkopība intensīvā 150 (60)
- Pārtikas rūpniecība - rafinētie produkti 70

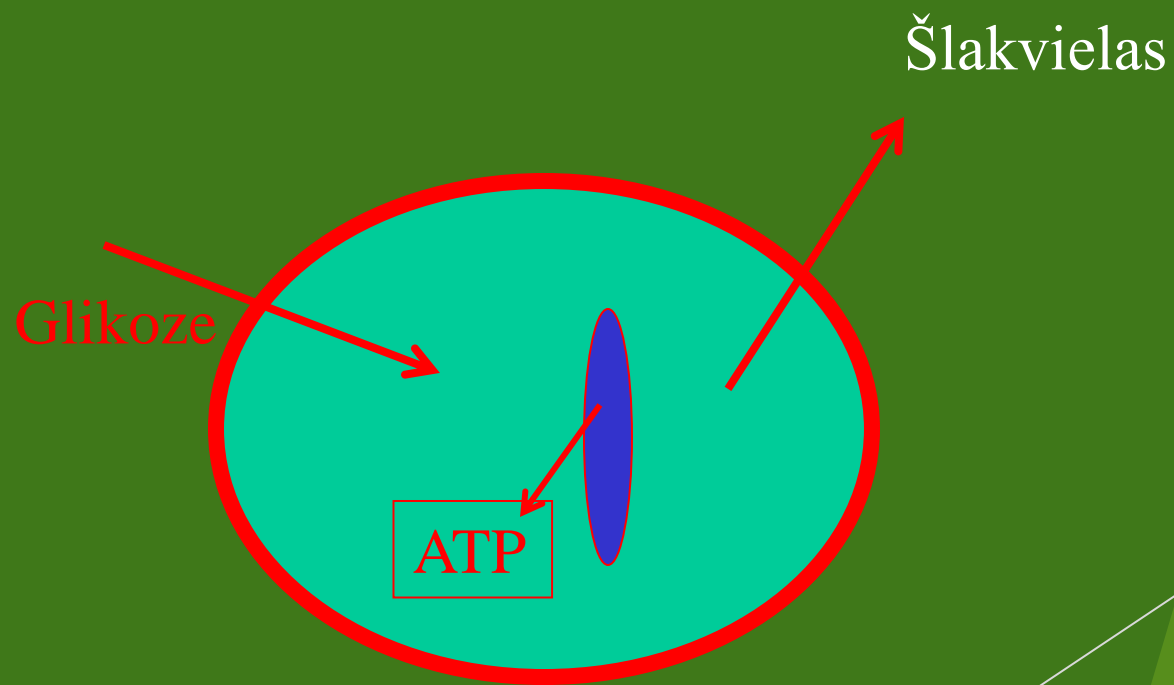
2.000.000

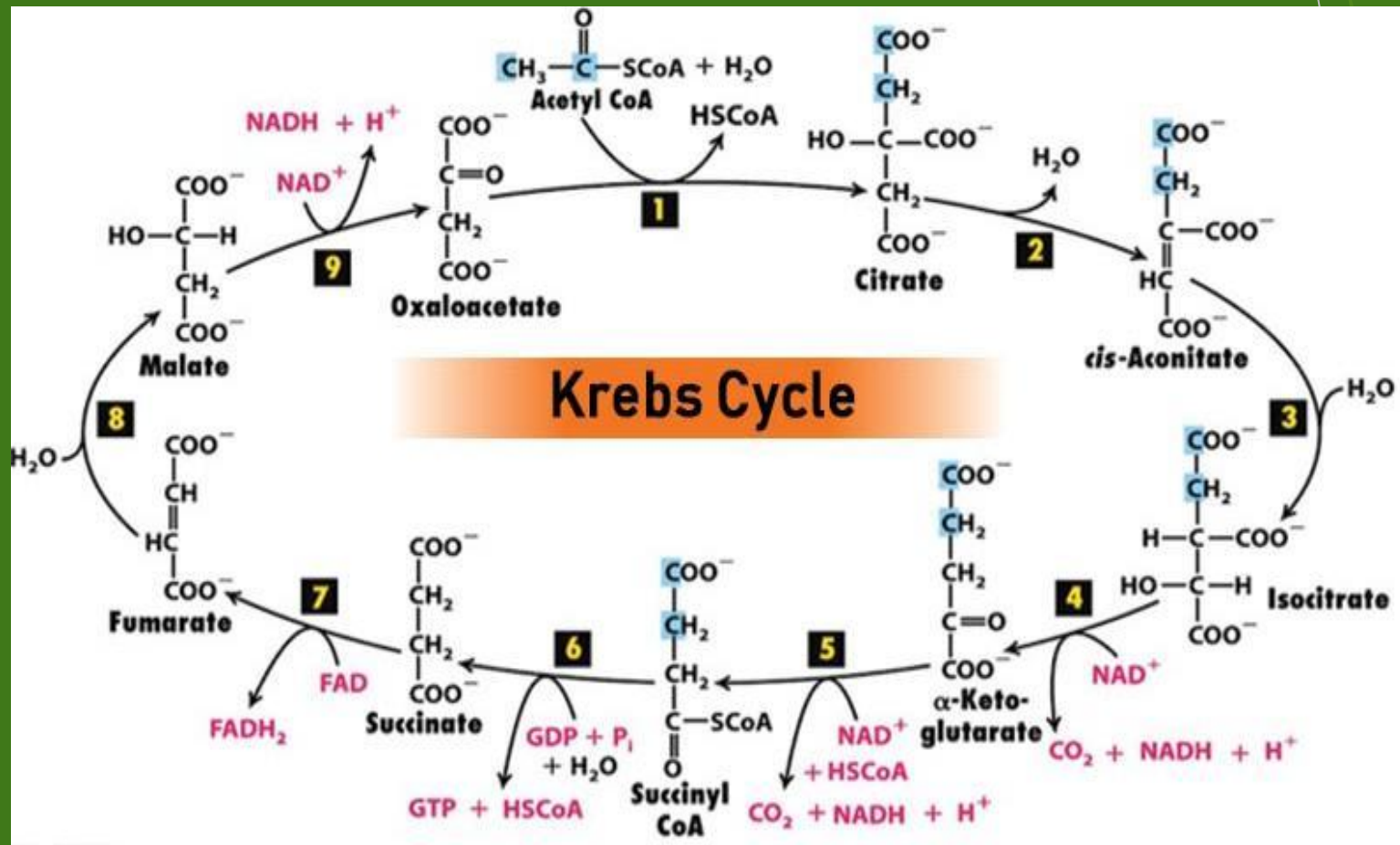
11.000

70

Kur rodas enerģija?

Būtisko barības komponentu trūkums

- Īslaicīgi - akūti simptomi.
- Ilglaicīgi - hroniskas slimības
- Cauri paaudzēm - ģenētiskas slimības

44 būtiskie komponenti

- 8 aminoskābes - proteīni
- 2 nepiesātinātās taukskābes
- 20 minerālvielas
- 14 vitamīni
- + vēl daudz līdz šim neatklātu

3 nopietnas rafinētas pārtikas problēmas

- Barības vielu trūkums.
  - Maz šķiedrvielu
  - Pārāk sterīls
-
- Kilde: Stig Bengmark, Lundas Universitāte

“Daudzu, ja ne visu hronisko slimību iemesls esošo organisma aizsargmehānismu izmaiņas vai nogurums.”

Hronisks iekaisums

- Galvassāpes
-
- Biežas saaukstēšanās
-
- depresija
- Uzvedības problēmas
-
- Matu izkrišana
-
- Agrīna nosirmošana
-
- Sausas acis
-
- Sausa mute
-

Osteoporoze

Neizskaidrojama

Difūzas sāpes

Nogurums

Izsitumi uz ādas

Trausli nagi

Aizcietējumi

Zems enerģijas līmenis

- Ietekmē redzes procesu:
  - ▶ Difūzi redzes traucējumi - var nebūt objektīvās atradnes
  - ▶ Šķielēšana
  - ▶ Miglošanās
  - ▶ Dubultošanās
  - ▶ Konverģences nepietiekamība

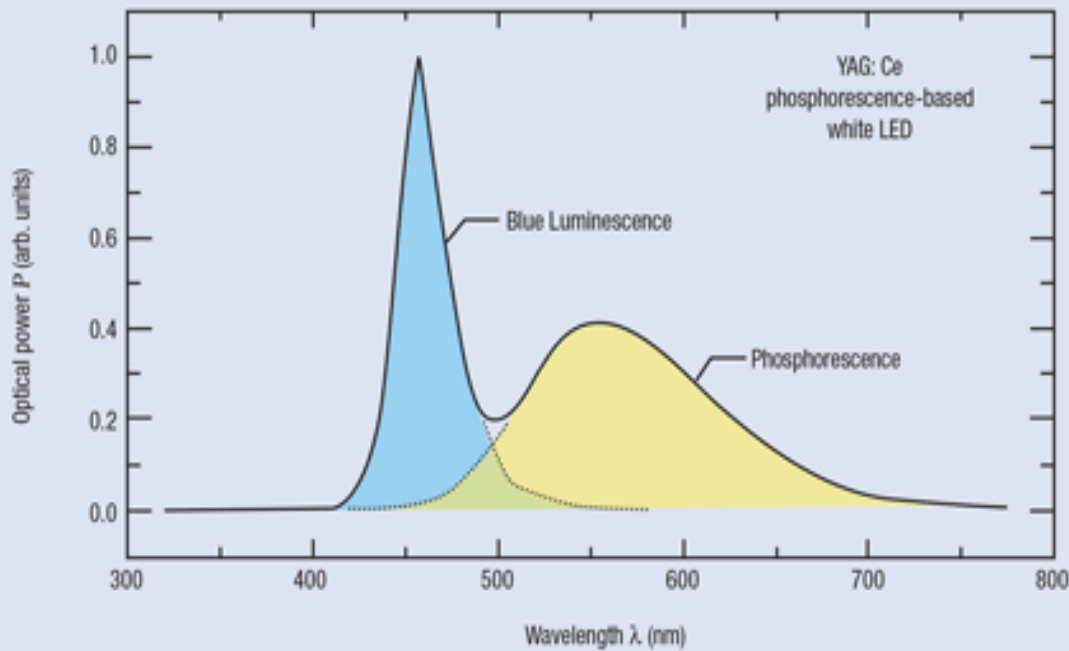
- ▶ Pārtika, ko ēst: Viss, ko varēja dabūt pirms 11.000 gadiem?
- ▶ Lietot vai nelietot uztura bagātinātājus?

Veģetatīvā distonija

- ▶ Reizēm, kā vienīgās vai galvenās var būt astenopiskās sūdzības, kurām nav atrodamī citi ticami iemesli.

Published April 15, 2016 **Seeing Blue: The Impact of Excessive Blue Light Exposure**
By Heather Flint Ford, OD

Optical Power Across the Blue Light Spectrum

- ▶ **Sleep Cycle Disruption**
- ▶ **Impact on Refraction**
- ▶ **Does Blue Light Complicate Cancer Therapy?**
- ▶ **The Role of the Pineal Gland**

- ▶ Dr. Hill stated. “Thus, we believe those using computers, cell phones, and televisions at night will have a 1.5 to 2-hour delay in their nighttime rise in melatonin after going to bed in the dark, and this will have an important negative impact on their breast cancer or other malignancies.”^{[22](#)}

Paldies, par uzmanību!

